

CRMA 3/2023

riikka.aaltonen@gov.fi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

- **PUUTTEET**
- Yleiset reunaehdot, joilla varmistetaan toimijoiden sietokyky, puuttuvat
- EUn potentiaalia tuottaa ja jalostaa ei ole hyödynnetty
- Jätesäätely ei kannusta kriittisten raaka-aineiden kierrätykseen tai kierrätysraaka-aineiden markkinan kehittymiseen
- Puutteelliset kannusteet julkistaa, ja rajoittaa, markkinoilla olevien CRM ympäristövaikutuksia

- **KESKEISET EUROOPPALAISET ONGELMAT:**
- rahoitus
- luvitus
- hyväksyntä
- huoli ympäristöstä

- **TAVOITTEET:**
- vahvistaa arvoketjuja
- monipuolistaa tuontia ja vähentää strategisia riippuvuuksia
- parantaa seurantaa ja vähentää toimitusriskejä
- varmistaa vapaan liikkuvuuden ja ympäristönsuojelun taso lisäämällä kierrätystä ja kestävyyttä

Keskeistä pakettikokonaisuudessa

- **Sääntely- ja politiikkatoimia, ehdotus ja tiedonanto**
  - korostetaan kansainvälisiä vastuullisuusmekanismeja ja niiden noudattamista, sekä EU:n varsin runsasta sääntelyä, jolla on liittymäpintaa näihin hankkeisiin: ympäristö, vastuullisuus (sertifiointi), hyvä hallinto, osallistaminen
- **Toimivalta**
- **Kriittiset raaka-aineet**
- **Strategiset raaka-aineet – toimialat – **projektit****
- **Konkreettisia tavoitteita vuoteen 2030**
- **Johtokunta: seuraa, koordinoi, suosittaa, COM+MSs**

Kriittiset raaka-aineet

- Lista vuodesta 2010 lähtien
- Asiantuntijatyö, GTK mukana
- Tarkastelu: kulutus/merkitys teollisuudessa, tuotannon keskittyminen/riskit
- Arviointimenetelmää kehitetty
  - Tarkasteltavien raaka-aineiden määrä
- **34 kpl**
- **Jatkossa päivitys neljän vuoden välein**
  - Ennakointi- ja seurantatyötä lisätään
- **Kansallinen kriittisten raaka-aineiden malminetsintäohjelma, jota päivitetään 5 vuoden välein**
- **Malminetsinnän tulosten raportointi**
- **Luvituksen yksi luukku hankkeille**
- **Kriittisten raaka-aineiden kierrätys, pääosin metalleina ne ovat hyvin kiertäviä, keinoina mainitaan**
  - julkiset hankinnat, velvoite
  - keräyksen kehittäminen
  - Riskinjako-mekanismit: jäsenmaa-yritys, suljettujen jätelaitosten potentiaalinen hyödyntäminen, urban mining?
  - Kaivannaisjätteet raaka-ainelähteinä
  - tutkimus- ja innovaatiopanostukset kierrätettävyyden ja kierrätyksen lisäämiseksi
- **toimivilta ja uusilta kaivoksilta edellytetään karkeaa arviota kaivannaisjätteiden sisältämien kriittisten raaka-aineiden hyödyntämismahdollisuudesta**

Strategiset raaka-aineet

- **Uusi, suppeampi ryhmä, 16**
  - vismutti, boori (metallurginen laatu), koboltti, kupari, gallium, germanium, litium (akkulaatu) metallinen magnesium, mangaani (akkulaatu), luonnon grafiitti (akkulaatu), nikkeli (akkulaatu), platinaryhmän metallit, harvinaiset maametallit (magneetteihin), metallinen pii, metallinen titaani ja tantaali
- **Käyttäjiä strategiset toimialat, joille ehdotetaan**
  - Isojen yritysten toimitusketjujen auditointi joka 2. vuosi
- **Strategiset projektit – etuoikeutetut, vauhditettavat, jotta 2030-tavoitteet täyttyisi**
- **Komissio fasilitoi yhteisostoja, eli yritysten ja jäsenmaiden mahdollisuus yhdessä hankkia markkinoilta tarvitsemiaan raaka-aineita**
- **Toimitusketjujen stressitestit**
- **Varmuusvarastot – mitä ja kuinka paljon? Komissio selvittää – eli jäsenmailta raportit, sen jälkeen jatkoaskeleet**
- **Raaka-aineiden liikkuminen sisämarkkinoilla**

Strategiset projektit – ”työkalu”

- **Koko arvoketjussa**
- **yhtiöt voivat hakea hankkeelleen strategista statusta komissiolta, edellytykset, isäntämaan tulee puoltaa tätä**
- **Hankkeesta tulee olla hyötyä myös muulle jäsenmaalle**
- **Johtokunta voi esittää hankkeita, myös 3. maista**

- **Status tuo etuja**
  - Automaattisesti ”ylivoimaisen yleisen edun” status
  - Luvitusta koordinoiva viranomainen, yksi luukku, kaikki tarvittavat luvat
  - Luvituksen maksimiaika 12 kk, kaivoshankkeella 24 kk
  - Ohituskaista valitusasteissa
  - Rahoituspalvelua, muuta apua, mm. hyväksyttävyyys
  - Status voidaan myös poistaa!

Tavoitteet 2030

Tausta: EU kuluttaa 20 % raaka-aineista, tuottaa 3 %

Strategisten raaka-aineiden tuotantoon liittyvät tavoitteet:

- **10 % käytetystä raaka-aineesta EU:sta, sikäli kun on malmivarantoja**
- **Jalostus 40 %**
- **Kierrätetyt raaka-aineet 15 %**
  - Keräys, talteenotto- ja prosessit, erityisesti kestopagneetit
  - Arvoaineet kaivannaisjätteissä
    - Selvitys: yritys tai jäsenmaa
    - Julkinen tietokanta
  - **Kannusteet hyödyntämiseen**
- **Toimitusten monipuolistaminen: enintään 65 % raaka-aineesta yhden maan kontrollissa**

Johtokunta ja komission rooli

- **Johtokunta: komissio (pj) + jäsenmaat, muita tahoja käy asiantuntijoina**
- **Seuraa toteutusta, tukee komissiota**
- **Suosittaa uusia kumppanuuksia**
- **Neljä pysyvää alatyöryhmää, asiantuntijaorganisaatioita**
  - Malminetsintä
  - Rahoitus
  - Seuranta
  - Huoltovarmuus

Komissio (33htv)

- Seuraa kriittisyyttä, kehittää arviointia, työkaluja ja menetelmiä, tuotantopaikkatieto
- Seuraa markkinoiden kehittymistä kolmansissa maissa
- Raportointi, mallit ja seuranta
  - Malminetsintä: kansalliset ohjelmat, tulokset
  - Kiertotalous
  - Strategiset hankkeet, haku ja raportointi
  - Stressitestit strategisten raaka-aineiden toimitusketjuille
- Strategiset varastot
- Ympäristöjalanjälki ja luokitus
- Raaka-aineiden liikkuvuus sisämarkkinoilla ja ostojen koordinointi

Eurooppalaisen kilpailullinen edistäminen

- **Sertifikaatio**
- **Kierrätysvelvoitteet, -vaatimukset, -insentiivit**
- **Alkuperätieto, jäljitettävyys, läpinäkyvyys, merkintävelvoitteet**

Kv-kumppanuudet

- **75 % riippuvuus tuonnista, vaikka 2030-tavoitteet**
- **Kumppanuuksia lisää (CAN, UKR, ...)**
- **Tiedonannon CRM-klubi**
- **Tärkeää: win-win, arvoketjun kehittäminen, hyvä hallinto, vastuullisuus**

Ennakkokysymyksistä

- Komissio vastaa asetuksen **kieliversioista**
- Aloitetta käsitellään **kilpailukykyjaostossa, toimivaltakysymykset** tarkastellaan
- Komission mukaan **asetus on linjassa EU:n säädösten ja tavoitteiden** kanssa – tästä tullaan varmasti keskustelemaan
- **Kaavoitukseen** liittyvät periaatteelliset kysymykset on tunnistettu
- Aloitteessa viitataan kansallisiin ja EU:n **rahoitus**instrumentteihin sekä muihin rahoituslähteisiin, sekä projektikohtaiseen rahoitusneuvontaan
- **Lupamenettelyyn** liittyviä haasteita on tunnistettu
- Comprehensive decision on määritelty **termilistassa**: jäsenmaiden viranomaisten luvat. Tähän ei sisälly mahdolliset muutoksenhaut.
- **Kansallinen toimeenpano** tulee pohdittavaksi myöhemmin

